

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Κτηματολογίου, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαιρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης διαρθρώνεται σε πέντε (5) Μέρη και αποτελείται από πενήντα δύο (52) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρα 1-30), υπό τον τίτλο «Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Κτηματολογίου», το οποίο αποτελείται από έξι (6) Κεφάλαια (Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄), ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, διά των εν λόγω ρυθμίσεων «(...) επιτυγχάνονται η επιτάχυνση ολοκλήρωσης της κτηματογράφησης και η δυνατότητα να χρησιμοποιούν οι πολίτες το σύνολο των ψηφιακών υπηρεσιών του Κτηματολογίου», με αποτέλεσμα «[να] εξασφαλίζεται η συγκέντρωση των πόρων του ν.π.δ.δ. “Ελληνικό Κτηματολόγιο” στο τελικό μοντέλο λειτουργίας του Φορέα ενώ μειώνεται η ανάγκη για επιτόπια έρευνα, προσέλευση των πολιτών και επαγγελματιών στα κτηματολογικά γραφεία και, κατ’ επέκταση [να] περιορίζονται οι ανάγκες στελέχωσης των τελευταίων» (βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 93).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Α΄ (άρθρα 1-2), υπό τον τίτλο «Σκοπός και αντικείμενο», καθορίζονται ο σκοπός και το α-

2

ντικείμενο των διατάξεων του Μέρους Α΄.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 3-7), υπό τον τίτλο «Επιτάχυνση [της] ολοκλήρωσης [της] διαδικασίας κτηματογράφησης», τροποποιούνται, μεταξύ άλλων:

- το άρθρο 11 του ν. 2308/1995, κατά τρόπον ώστε η περαίωση της κτηματογράφησης να επέρχεται και πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων διόρθωσης του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995. Η εξέταση των εν λόγω αιτήσεων διόρθωσης από τις αρμόδιες Επιτροπές Εξέτασης διεξάγεται κατά το στάδιο λειτουργίας του Κτηματολογίου (άρθρο 3),

- το άρθρο 12 του ν. 2308/1995, κατά τρόπον ώστε να καθορίζεται εκ νέου ο τρόπος καταχώρισης και διόρθωσης των πρώτων εγγραφών για ακίνητα περιοχών στις οποίες η κτηματογράφηση έχει περαιωθεί πριν από την εξέταση των ως άνω αιτήσεων διόρθωσης. Ορίζεται, ιδίως, ότι η σχετική αίτηση όπως και η επ΄ αυτής απόφαση της Επιτροπής σημειώνονται στο οικείο κτηματολογικό φύλλο (άρθρο 4),

- η παράγραφος 8 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995, και προστίθεται ρύθμιση κατά την οποία «[α]ποφάσεις του Δ.Σ. του ν.π.δ.δ. Ελληνικό Κτηματολόγιο που εκδόθηκαν μετά την 9η.12.2020 και έως την 18η.6.2021, δυνάμει των οποίων αποφασίστηκε η παράταση της προθεσμίας υποβολής εκπρόθεσμων δηλώσεων σε κτηματογραφούμενες περιοχές, θεωρούνται έγκυρες από τη δημοσίευσή τους» (άρθρο 5),

- τα άρθρα 4, 8, 8α και 8β του ν. 2308/1995, ως προς νομοτεχνικής, ιδίως, φύσης ζητήματα (άρθρα 6 και 7).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 8-13), υπό τον τίτλο «Εξορθολογισμός [του] μηχανισμού διόρθωσης [των] κτηματολογικών εγγραφών», ρυθμίζονται, ιδίως, τα εξής ζητήματα:

- ως προς την παθητική νομιμοποίηση επί αγωγών που ασκούνται για τη διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής, ορίζεται ότι, εάν στην πρώτη εγγραφή έχει σημειωθεί ότι εκκρεμεί η εξέταση αίτησης διόρθωσης από τις Επιτροπές Εξέτασης Υποθέσεων Κτηματογράφησης του άρθρου 7Α του ν. 2308/1995, η αγωγή στρέφεται υποχρεωτικά κατά του εμφανιζομένου ως δικαιούχου στην πρώτη εγγραφή, των τυχόν ειδικών ή καθολικών του διαδόχων και του αιτούντος τη διόρθωση κατά το άρθρο 6Α ν. 2308/1995. Ορίζεται, επίσης, ότι, στην περίπτωση αυτή, η άσκηση αγωγής συνεπάγεται την αυτοδίκαιη λήξη της διαδικασίας ενώπιον των Επιτροπών Εξέτασης Υποθέσεων Κτηματογράφησης (τροποποίηση του άρθρου 6 παρ. 2 περ. γ΄ του ν. 2664/1998) (άρθρο 8),

- επί αγωγών που ασκούνται για τη διόρθωση ανακριβούς πρώτης εγγραφής εισάγεται υποχρεωτικό στάδιο διαμεσολάβησης και, συγκεκριμένα, ορί-

ζεται ότι, «[π]ριν από τη συζήτηση της αγωγής (...) και επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης, ο ενάγων οφείλει να καλέσει, με την αγωγή ή με ιδιαίτερο δικόγραφο, όλους τους εναγόμενους σε υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης ενώπιον κτηματολογικού διαμεσολαβητή που επιλέγεται από ειδικό μητρώο (...). Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης των εναγόμενων στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία επιβάλλεται αυξημένη δικαστική δαπάνη. Σε περίπτωση επίτευξης συμφωνίας, το πρακτικό του διαμεσολαβητή καταχωρίζεται στο κτηματολογικό φύλλο και διορθώνεται η ανακριβής κτηματολογική εγγραφή», εφαρμοζομένων αναλόγως, «ως προς τα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία της υποχρεωτικής αρχικής συνεδρίας διαμεσολάβησης, το περιεχόμενο και την ισχύ του πρακτικού διαμεσολάβησης» των οριζόμενων στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 6, στο άρθρο 7 και στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 8 του ν. 4640/2019, σύμφωνα με τα οποία, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι εξαιρούνται από την υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο, Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ. Διευκρινίζεται, εξ άλλου, ότι η κατά τα ως άνω «επίλυση της διαφοράς (...) απαγορεύεται να υποκρύπτει άτυπη μεταβίβαση του ακινήτου και υπόκειται σε διάρρηση κατά τους όρους του άρθρου 939 του Αστικού Κώδικα (τροποποίηση του άρθρου 6 παρ. 2 περ. δ' και ε' του ν. 2664/1998) (άρθρο 8),

- παρατείνεται για ένα επιπλέον έτος, δηλαδή έως την 31.12.2022, η αποκλειστική προθεσμία διόρθωσης των αρχικών εγγραφών σε περιοχές που κηρύχθηκαν υπό κτηματογράφηση πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3481/2006, και ρυθμίζονται ειδικά ζητήματα (τροποποίηση του άρθρου 102 παρ. 2 του ν. 4623/2019) (άρθρο 9),

- εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις ως προς τη μεταβίβαση και την επιβάρυνση δικαιωμάτων επί ακινήτων τα οποία αμφισβητούνται ή ασκούνται με την αίτηση διόρθωσης του άρθρου 6Α του ν. 2308/1995, και ορίζεται ότι το «κύρος των πράξεων που διενεργούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω και των δικαιωμάτων που στηρίζονται σε αυτές τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της καταχώρισης του μεταβιβάζοντος ή του βεβαρημένου ως κυρίου στην πρώτη εγγραφή μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής» Εξέτασης Υποθέσεων Κτηματογράφησης (προσθήκη άρθρου 7B στον ν. 2664/1998) (άρθρο 10),

- εισάγεται ο θεσμός του κτηματολογικού εφέτη για την εκδίκαση των εφέσεων κατά των αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου σχετικά με την αμφισβήτηση της ακρίβειας κτηματολογικών εγγραφών (τροποποίηση του άρθρου 17 παρ. 4 του ν. 2664/1998) (άρθρο 11),

- θεσπίζεται υποχρέωση των κτηματολογικών δικαστών και των κτηματολογικών εφετών, κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους, να παρακολου-

θήσουν επιτυχώς τα ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης των άρθρων 33 και 34 του ν. 3689/2008 στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (άρθρο 12),

- ορίζεται ότι, κατά τη διαδικασία διόρθωσης πρόδηλου σφάλματος, όταν το ακίνητο φέρει την ένδειξη «άγνωστου ιδιοκτήτη», η αίτηση διόρθωσης επιδίδεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεσή της στο Δημόσιο, καθώς και ότι το «Δημόσιο τεκμαίρεται ότι συναινεί στην αίτηση και ο προϊστάμενος οφείλει να προβεί στην αιτούμενη διόρθωση, εάν δεν αποσταλεί από την αρμόδια υπηρεσία αρνητική απάντηση (...) εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση της αίτησης (...). Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ακόμη και χωρίς ειδική αιτιολογία, ο προϊστάμενος οφείλει να απορρίψει την αίτηση» (τροποποίηση του άρθρου 18 παρ. 1 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 2664/1998) (άρθρο 13).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 14-22), υπό τον τίτλο «Διατάξεις για τη λειτουργία και τη στελέχωση του ν.π.δ.δ. "Ελληνικό Κτηματολόγιο"», ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη στελέχωση και τη λειτουργία του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα άμεσης παροχής προς το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» των αναγκαίων υποστηρικτικών τεχνικών υπηρεσιών για τη λειτουργία των κτηματολογικών γραφείων και των υποκαταστημάτων του από επιστημονικό προσωπικό του ν.π.δ.δ. «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας» (Τ.Ε.Ε.), στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης που καταρτίζεται μεταξύ του Φορέα και του Τ.Ε.Ε. (άρθρο 14), παρατείνεται, για δώδεκα (12) μήνες, η προθεσμία κατάρτησης των άμισθων και έμμισθων υποθηκοφυλακείων της χώρας και των κτηματολογικών γραφείων των περιοχών της Ρόδου, των Κω - Λέρου, της Θεσσαλονίκης και του Πειραιά (άρθρο 15), κατανέμονται, εκ νέου, οι αρμοδιότητες μεταξύ των Τμημάτων της Νομικής Διεύθυνσης του Φορέα (άρθρο 16), καθορίζονται τα προσόντα και η διαδικασία επιλογής προσώπων για τις ενενήντα τέσσερις (94) οργανικές θέσεις των Προϊσταμένων κτηματολογικών γραφείων και υποκαταστημάτων κτηματολογικών γραφείων του Φορέα, και ορίζεται ότι, για τον διορισμό στις εν λόγω θέσεις, αναγνωρίζεται η προϋπηρεσία σε θέση υποθηκοφύλακα για δέκα (10) έτη συνολικά (άρθρο 17). Επίσης, εισάγονται ρυθμίσεις σχετικές με το προσωπικό του Φορέα (άρθρο 18), ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με το «Κτηματολόγιο Πρωτεύουσας» καθώς και σχετικά με τα ακίνητα τα οποία εμπίπτουν στην τοπική αρμοδιότητα του εν λόγω κτηματολογίου (άρθρο 19), και μετατίθεται, από την 1.1.2019, για την 1.1.2021, η ημερομηνία έναρξης απόδοσης στον κρατικό προϋπολογισμό του τυχόν αδιάθετου ποσού του αποθεματικού που έχει παραμείνει στον Φορέα, διά κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από γνώμη του Φορέα (άρθρο 20).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ (άρθρα 23-28), υπό τον τίτλο «Διαπιστευμένοι μηχανικοί για το Κτηματολόγιο», εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν τον θεσμό του διαπιστευμένου μηχανικού για το Κτηματολόγιο. Μεταξύ άλλων, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και τα ασυμβίβαστα για την απόκτηση της ιδιότητας του διαπιστευμένου μηχανικού [χορήγηση σχετικής άδειας από το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» («Φορέας») και εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο Διαπιστευμένων Μηχανικών που τηρείται από τον Φορέα] (άρθρο 23), τα προσόντα τα οποία πρέπει να διαθέτουν οι υποψήφιοι (άρθρο 24), τα καθήκοντά τους (άρθρο 25), και η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης του έργου και της ορθής εκτέλεσης των καθηκόντων τους (άρθρο 26). Περαιτέρω, προβλέπεται η σύσταση Εποπτικού Συμβουλίου στον Φορέα για την εξέταση των εκθέσεων ελέγχου σχετικά με τα πεπραγμένα των διαπιστευμένων μηχανικών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη συγκρότηση (άρθρο 27) και τις αρμοδιότητές του, καθώς και ζητήματα που αφορούν τις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους διαπιστευμένους μηχανικούς σε περίπτωση παράβασης των καθηκόντων τους (άρθρο 28). Τέλος, παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ειδικότερων ζητημάτων που αφορούν το αντικείμενο των ρυθμίσεων του Μέρους Ε΄, όπως οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του διαπιστευμένου μηχανικού, η διάρκεια ισχύος της σχετικής άδειας, η δημιουργία και η τήρηση του Ειδικού Μητρώου Διαπιστευμένων Μηχανικών (για την οποία έως σήμερα προβλεπόταν η έκδοση προεδρικού διατάγματος), οι διοικητικές κυρώσεις ανά είδος παράβασης των ως άνω μηχανικών, ο κώδικας δεοντολογίας κ.λπ. (άρθρο 48 παρ. 9 του νομοσχεδίου).

Στο Κεφάλαιο ΣΤ΄ του Μέρους Α΄ (άρθρα 29-30), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις για το ν.π.δ.δ. “Ελληνικό Κτηματολόγιο”», προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την υποστήριξη της διενέργειας εμπραγμάτων δικαιοπραξιών επί ακινήτων, με την ονομασία «Ηλεκτρονικός Φάκελος Ακινήτου», με σκοπό την απλούστευση και την ψηφιοποίηση της διαδικασίας συλλογής δικαιολογητικών και εγγράφων που απαιτούνται για τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων σύστασης, αλλοίωσης ή κατάργησης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων, και ρυθμίζονται ζητήματα διαλειτουργικότητας της πλατφόρμας με τα πληροφοριακά συστήματα φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και ο τρόπος χρήσης της πλατφόρμας από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους συμβολαιογράφους (άρθρο 29). Με κοινή υπουργική απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τη δημιουργία και τη λειτουργία της εν λόγω πλατφόρμας (άρθρο 48 παρ. 11 του νομοσχεδίου). Εξ άλλου, στο άρθρο 30 προβλέπεται ότι ο καθορισμός της

διαδικασίας ενημέρωσης και τήρησης των ορίων των Ε.Ζ.Δ. (Ειδικών Ζωνών Διαχείρισης) και των Ζ.Ε.Π. (Ζωνών Ειδικής Προστασίας) σε εθνικό επίπεδο θα γίνεται, εφεξής, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, αντί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που ισχύει έως σήμερα.

Με τις διατάξεις του Μέρους Β΄ (άρθρα 31-33), υπό τον τίτλο «Νέες ψηφιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης», εισάγονται σχετικές ρυθμίσεις. Συγκεκριμένα, δημιουργούνται ψηφιακές υπηρεσίες με τις ονομασίες «myAuto» και «Audit-Car», διά των οποίων παρέχεται πρόσβαση, σε πραγματικό χρόνο, στους ιδιοκτήτες οχημάτων και στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, σε πληροφορίες που αφορούν τα οχήματα (στοιχεία της άδειας κυκλοφορίας, καταβολή τελών κυκλοφορίας, τεχνικό έλεγχο και ασφάλιση του οχήματος, ένταξη στο Μητρώο Κλεμμένων Οχημάτων της Ελληνικής Αστυνομίας κ.λπ.) (άρθρο 31), καθώς και η ψηφιακή υπηρεσία «myPhoto», η οποία έχει ως αντικείμενο τη μεταφόρτωση, διαχείριση και αποθήκευση ψηφιακών φωτογραφιών και της οπτικής απεικόνισης της ιδιοχειρης υπογραφής κάθε φυσικού προσώπου στο Κυβερνητικό Νέφος Δημοσίου Τομέα (G-Cloud) που διαχειρίζεται η Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. (άρθρο 32), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές, τους αποδέκτες τους, τη λειτουργία τους κ.ά. Με υπουργικές αποφάσεις ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με την ανάπτυξη και λειτουργία των ως άνω ψηφιακών υπηρεσιών (άρθρο 49 του νομοσχεδίου). Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης ψηφιοποιημένης ιδιοχειρης υπογραφής στις συναλλαγές φυσικών προσώπων με τα Κ.Ε.Π., η οποία τίθεται με φυσική παρουσία του υπογράφοντος σε επιφάνεια καταγραφής (tablet) και έχει την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με την ιδιοχειρη υπογραφή του φυσικού προσώπου (άρθρο 33).

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ΄ (άρθρα 34-47), υπό τον τίτλο «Ενίσχυση της Ψηφιακής Διακυβέρνησης», το οποίο διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια (Α΄ - ΣΤ΄), ρυθμίζονται ζητήματα ψηφιακής διακυβέρνησης.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 34 καθιερώνεται η λειτουργία της Γενικής Διεύθυνσης Κυβερνοασφάλειας της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, καθημερινά, σε εικοσιτετράωρη βάση, και ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 35-37), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.)», ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπεται υποχρέωση της Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ., του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (Ε.Δ.Υ.Τ.Ε. Α.Ε.) και της Ηλεκτρονικής Διακυβέρ-

νησης Κοινωνικής Ασφάλισης (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) να τηρούν ηλεκτρονικό μητρώο των κεντρικών ηλεκτρονικών εφαρμογών και των κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων που εγκαθίστανται στα Κυβερνητικά Νέφη τα οποία διαχειρίζονται (άρθρο 35). Επίσης, προβλέπεται η εγκατάσταση κεντρικών ηλεκτρονικών εφαρμογών και κεντρικών πληροφοριακών συστημάτων στο Κυβερνητικό Νέφος Τομέας Έρευνας και Εκπαίδευσης (RE-Cloud) (άρθρο 36), και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη χορήγηση εξαιρέσεων από την απαγόρευση προμήθειας νέου εξοπλισμού κεντρικών εξυπηρετητών (servers) και νέων αδειών χρήσης πλατφόρμας λογισμικού για υποδομές του Κυβερνητικού Νέφους Τομέα Έρευνας και Εκπαίδευσης (RE-Cloud) και του Κυβερνητικού Νέφους Τομέα Υγείας (H-Cloud) (άρθρο 37).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 38-40), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας της Ανώνυμης Εταιρείας “Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας Α.Ε.”» (στο εξής, Ε.Κ.Ο.Μ.Ε.), τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του ν. 4487/2017. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι ως επιλέξιμες δαπάνες για την παραγωγή οπτικοακουστικού έργου θεωρούνται, επίσης, οι αμοιβές σεναριογράφου και σκηνοθέτη, όπως και οι δαπάνες για πνευματικά δικαιώματα που αφορούν τη μουσική επένδυση (άρθρο 38), και καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία ελέγχου και πιστοποίησης της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων οπτικοακουστικών έργων τα οποία υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του ν. 4487/2017. Μεταξύ άλλων, παρέχεται στον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ε.Κ.Ο.Μ.Ε. η δυνατότητα συγκρότησης έκτακτων οργάνων ελέγχου και πιστοποίησης κατά τα οριζόμενα στην προτεινόμενη διάταξη, καθώς και η δυνατότητα έκδοσης απόφασης μερικής πιστοποίησης επενδυτικού σχεδίου, βάσει της οποίας είναι δυνατή η εκταμίευση κατ’ ελάχιστο του 40% του αιτούμενου ποσού ενίσχυσης, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις και την οριζόμενη διαδικασία (άρθρο 39). Τέλος, προβλέπεται η σύσταση Ειδικού Μητρώου Ελεγκτών Οπτικοακουστικών Έργων στο Ε.Κ.Ο.Μ.Ε., στο οποίο εγγράφονται τα πρόσωπα τα οποία μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη στα όργανα ελέγχου και πιστοποίησης της ολοκλήρωσης των ως άνω επενδυτικών σχεδίων, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τις ιδιότητες και τα προσόντα των προσώπων αυτών, καθώς και τη διαδικασία εγγραφής τους στο Μητρώο (άρθρο 40).

Με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 41-43), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.)», παρέχεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) να θέτει σε λειτουργία σύστημα επιφυλακής και ετοιμότητας οργανικών της μονάδων οι οποίες είναι αρμόδιες ως προς την παροχή πρόσβασης στο Εθνικό Μητρώο Ραδιοσυχνοτήτων, για την

αντιμετώπιση σοβαρών περιπτώσεων επιζήμιων παρεμβολών, για την εύρεση διαθέσιμων συχνοτήτων όσον αφορά τις ανάγκες των αρμόδιων φορέων σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται σχετική επείγουσα συνδρομή στα Υπουργεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εθνικής Άμυνας (άρθρο 41). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης χώρου για την εγκατάσταση και λειτουργία του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των κατασκευών κεραιών του Εθνικού Συστήματος Διαχείρισης και Εποπτείας Φάσματος (Ε.Σ.Δ.Ε.Φ.) της Ε.Ε.Τ.Τ. διενεργείται κατόπιν διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 42). Εξ άλλου, παρέχεται η δυνατότητα απασχόλησης στελεχών της Ε.Ε.Τ.Τ. εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας και του χρόνου υπερωριακής απασχόλησης, για τον έλεγχο και τη διεκπεραίωση των αιτημάτων αδειοδότησης κατασκευών κεραιών σχετικά με την αξιοποίηση των δικαιωμάτων χρήσης ραδιοφάσματος τα οποία χορηγήθηκαν κατά τον διαγωνισμό για τη χορήγηση φάσματος 5G, καθώς και των αιτημάτων αδειοδότησης κατασκευών κεραιών των αδειοδοτημένων παρόχων δικτύου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής (άρθρο 43).

Στο Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 44-45), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για τις κατασκευές κεραιών για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών», περιλαμβάνονται διατάξεις, όπως η εφαρμογή παρεκκλίσεων για τις υφιστάμενες δομικές κατασκευές σε εκτός σχεδίου περιοχές (άρθρο 44), και η ένταξη των κατασκευών κεραιών για την παροχή ηλεκτρονικών επικοινωνιών στις κατασκευές των οποίων η τοποθέτηση στο κτήριο επιτρέπεται πάνω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος και έξω από το ιδεατό στερεό (τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός») (άρθρο 45).

Τέλος, στο Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρα 46-47), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις [του] Μέρους Γ΄», περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν την ένταξη των οριζόμενων φορέων στις διατάξεις οι οποίες θεσπίζουν εξαιρέσεις από την υποχρέωση εφαρμογής της πολιτικής υπολογιστικού νέφους («Cloud Policy»), την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών μέσω υπολογιστικών υποδομών νέφους και την απαγόρευση προμήθειας νέου εξοπλισμού κεντρικών εξυπηρετητών (servers) και νέων αδειών χρήσης πλατφόρμας λογισμικού από τους φορείς του δημόσιου τομέα (άρθρο 46), καθώς και ρυθμίσεις σχετικές με την εξακρίβωση της γνησιότητας και των στοιχείων των εγγράφων ταυτοποίησης κατά τη διενέργεια της εξ αποστάσεως ταυτοποίησης για την

έκδοση πιστοποιητικού υπηρεσίας εμπιστοσύνης (άρθρο 47).

Στο Μέρος Δ' (άρθρα 48-51), υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές και καταργούμενες διατάξεις», περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των ρυθμίσεων των Μερών Α', Β' και Γ', καθώς και η καταργούμενη διά του παρόντος διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 περ. α' του ν. 2644/1998 σχετικά με την έκδοση προεδρικού διατάγματος για τη σύσταση μητρώου διαπιστευμένων μηχανικών.

Τέλος, με το Μέρος Ε' (άρθρο 52), υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Ως προς τις διατάξεις του Μέρους Β' του νομοσχεδίου, η Έκθεση της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο παραθέτει τους στόχους τους, οι οποίοι είναι, ιδίως, «[η] διευκόλυνση της καθημερινότητας κάθε φυσικού πρόσωπου που συναλλάσσεται με δημόσιες υπηρεσίες και η προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας», καθώς και «[η] επίτευξη της απαιτούμενης ασφάλειας δικαίου ως προς την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 4727/2020» (βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, υπό την ενότητα «Στόχοι Αξιολογούμενης ρύθμισης», υπό (ii) επί των άρθρων 32 και 46, σελ. 79 και 80, αντίστοιχα).

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο έχει διαμορφωθεί, ιδίως, διά των διατάξεων του ως άνω ν. 4727/2020, υπό τον τίτλο «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις». Περιλαμβάνει πλέγμα ρυθμίσεων για τη σύσταση «σε κάθε εποπτευόμενο φορέα που παρέχει υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών» ενιαίας διοικητικής μονάδας Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στην οποία «υπάγονται όλες οι υφιστάμενες οργανικές μονάδες του φορέα με αρμοδιότητες σχετικές με (...) την απλούστευση των διαδικασιών και γενικότερα την υλοποίηση δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις αρχές, το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού» (βλ. άρθρο 9 παρ. 5 του ν. 4727/2020), και την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ) (βλ. άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 4727/2020) «από τους φορείς του δημόσιου τομέα με τη χρήση υπολογιστικών υποδομών νέφους (cloud computing) (...) μέσα από τις κεντρικές υποδομές Κυβερνητικού Νέφους Δημοσίου Τομέα (G-Cloud) ή του Κυβερνητικού Νέφους Τομέα Έρευνας και Εκπαίδευσης (RE-Cloud) ή του Κυβερνητικού Νέφους Τομέα Υγείας (H-Cloud) του άρθρου 87» (βλ. άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4727/2020). Σύμφωνα, εξ άλλου, με την Αι-

τιολογική Έκθεση του εν λόγω νόμου, «σκοπός του νομοθέτη [είναι] η εισαγωγή θεσμικού πλαισίου, με την ισχύ και εφαρμογή του οποίου, αφενός μεν θα διασφαλίζεται η απαιτούμενη ασφάλεια δικαίου, αφετέρου δε θα διευκολύνεται και θεσμικά η προώθηση της ψηφιακής διακυβέρνησης με τη θέσπιση ρυθμίσεων που αποκρίνονται τόσο στην απαίτηση για τεχνολογική ουδετερότητα, όσο και στη γενικότερη αναδιαμόρφωση διαδικασιών που συνεπάγεται η αναγνώριση του δικαιώματος ηλεκτρονικής επικοινωνίας και συναλλαγής φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων με φορείς του δημόσιου τομέα (...)», με κύριο στόχο «τη σύνταξη ενός μοναδικού, ενιαίου νομοθετικού κειμένου με αντικείμενο τη ρύθμιση θεμάτων ψηφιακής διακυβέρνησης στο[ν] δημόσιο τομέα».

Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού, το κανονιστικό, δηλαδή, πλαίσιο το οποίο αποτυπώνει την εθνική ψηφιακή στρατηγική, καθορίζει, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 120301/ΕΞ2021/5.07.2021 (Β' 2894) Υπουργική Απόφαση, «τις βασικές αρχές, το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας», «είναι δεσμευτική για όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα», «έχει πενταετή ορίζοντα και επικαιροποιείται ετησίως, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις τεχνολογικές εξελίξεις», ως «αναπόσπαστο μέρος του Ενοποιημένου Προγράμματος Κυβερνητικής Πολιτικής του ν. 4622/2019».

Στο επίπεδο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως επισημαίνεται και στην Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 «σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο)» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 33-50), «[η] σύγκλιση στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, των μέσων επικοινωνίας και της τεχνολογίας των πληροφοριών σημαίνει ότι όλα τα δίκτυα και οι υπηρεσίες μετάδοσης θα πρέπει να διέπονται από ενιαίο κανονιστικό πλαίσιο». Το εν λόγω πλαίσιο «αποτελείται από την [ανωτέρω] οδηγία και από [τις εξής] ειδικές οδηγίες: [την] οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση), [την] οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και για την διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση), [και την] οδηγία 2001/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για

την καθολική υπηρεσία) (...)» (βλ. Προοίμιο της Οδηγίας 2002/21/EK, σκέψη 5). Επισημαίνεται συναφώς ότι οι εν λόγω Οδηγίες υπόκεινται σε τακτική επανεξέταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να τροποποιούνται και να διατυπώνονται εκ νέου, προς εναρμόνιση με τις εκάστοτε τεχνολογικές εξελίξεις.

Η Επιτροπή, εξ άλλου, στην Ανακοίνωσή της της 6ης Μαΐου 2015 για τον καθορισμό της «Στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (COM/2015/0192 τελικό), έθεσε ως βασική προτεραιότητά της τη «Συνδεδεμένη ψηφιακή ενιαία αγορά», εκλαμβάνοντας ως δεδομένο, ότι «[η] τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) δεν αποτελεί πλέον ειδικό τομέα αλλά το θεμέλιο όλων των σύγχρονων καινοτόμων οικονομικών συστημάτων».

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Ψήφισμά του της 26ης Μαΐου 2016 «σχετικά με τη στρατηγική για την ενιαία αγορά» (2015/2354 (INI) επεσήμανε «ότι η εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς και της ψηφιακής ενιαίας αγοράς μπορεί να φέρει νέες ευκαιρίες και προκλήσεις και θα εγείρει ζητήματα όσον αφορά τις δεξιότητες, τις νέες μορφές απασχόλησης, τις χρηματοοικονομικές δομές, την κοινωνική προστασία, την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας, τα οποία θα πρέπει όλα ανεξαιρέτως να αντιμετωπιστούν και θα πρέπει να ωφελήσει εξίσου εργαζόμενους, επιχειρήσεις και καταναλωτές» (βλ. σκέψη 56).

Περαιτέρω, η Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 «για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σελ. 36-214) «αποτελεί μέρος του ελέγχου “καταλληλότητας του ρυθμιστικού πλαισίου” (REFIT) [για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών] το πεδίο εφαρμογής του οποίου περιλαμβάνει [τις ανωτέρω] τέσσερις οδηγίες, δηλαδή τις 2002/19/EK, 2020/20/EK, 2002/21/EK και 2002/22/EK, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1211/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (βλ. Προοίμιο της Οδηγίας, σκέψη 4).

Η Επιτροπή, εξ άλλου, παρουσίασε, στις 9 Μαρτίου 2021, σχέδιο με τις προτάσεις της για τον «Ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης έως το 2030», το οποίο έχει ως κεντρικούς άξονες: τις δεξιότητες (“skills”), τις ασφαλείς και βιώσιμες ψηφιακές υποδομές (“secure and sustainable digital infrastructures”), τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων (“digital transformation of businesses”) και την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών (“digitalisation of public services”) (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en).

Ως προς τη διαφύλαξη, κατά τη διαδικασία του ψηφιακού μετασχηματισμού, των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερης μνείας χρήζει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 «σχετικά με τον ENISA ("Όργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια") και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 526/2013 για την κυβερνοασφάλεια» (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σελ. 15-69), διά των διατάξεων του οποίου θεσπίζεται μια σειρά συστημάτων πιστοποίησης, με άμεση εφαρμογή στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το Προοίμιο του Κανονισμού, οι εν λόγω ρυθμίσεις υπαγορεύθηκαν από το ότι «[η] αυξημένη ψηφιοποίηση και συνδεδεσιμότητα οδηγούν σε αυξημένους κινδύνους για την κυβερνοασφάλεια, με αποτέλεσμα να καθίσταται η κοινωνία εν γένει πιο ευάλωτη σε κυβερνοασπειλές», και στοχεύουν στο «να μετριασ[θ]ούν οι εν λόγω κίνδυνοι, (...) [ώστε] τα συστήματα δικτύου και πληροφοριών, τα δίκτυα επικοινωνιών, τα ψηφιακά προϊόντα, υπηρεσίες και συσκευές που χρησιμοποιούν οι πολίτες, οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις (...) να προστατεύονται καλύτερα από τις κυβερνοασπειλές» (βλ. Προοίμιο Κανονισμού (ΕΕ) 2019/881, σκέψη 3).

II. Παρατηρήσεις επί των τίτλων των Κεφαλαίων του νομοσχεδίου

α. Στον τίτλο του Κεφαλαίου Β΄ του Μέρους Α΄ («Επιτάχυνση ολοκλήρωσης διαδικασίας κτηματογράφησης») θα ήταν ορθότερο, πριν από τις λέξεις «ολοκλήρωσης» και «διαδικασίας», να τεθεί, αντίστοιχα, το οριστικό άρθρο «της».

β. Ομοίως, στον τίτλο του Κεφαλαίου Γ΄ του Μέρους Α΄ («Εξορθολογισμός μηχανισμού διόρθωσης κτηματολογικών εγγραφών»), θα ήταν ορθότερο, πριν από τη λέξη «μηχανισμού», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του», και, πριν από τη λέξη «κτηματολογικών», το οριστικό άρθρο «των».

γ. Τέλος, στον τίτλο του Κεφαλαίου ΣΤ΄ του Μέρους Γ΄ («Λοιπές διατάξεις Μέρους Γ΄») θα ήταν ορθότερο, πριν από τη λέξη «Μέρους», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 3

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του ν. 2308/1995, όπως προτείνεται να προστεθεί εν προκειμένω, ορίζεται ότι «[η] κτηματογράφηση περαιώνεται και πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης (...)».

Θα ήταν σκόπιμο, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, μετά τη λέξη «πριν», να τεθεί η πρόθεση «από».

2. Επί του άρθρου 12

Διά της προτεινόμενης ρύθμισης ορίζεται ότι: «[ο]ι κτηματολογικοί δικαστές και οι κτηματολογικοί εφέτες κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους οφείλουν να παρακολουθήσουν επιτυχώς τα ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης των άρθρων 33 και 34 του ν. 3689/2008 (Α' 164) στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών».

Δεν προκύπτει, εν προκειμένω, με σαφήνεια αν η εν λόγω υποχρέωση πρέπει να έχει εκπληρωθεί πριν από την ανάληψη των καθηκόντων ή αν αρκεί και η, μετά την ανάληψή τους, επιτυχής παρακολούθηση των ως άνω σεμιναρίων, ούτε καθορίζεται ο χρόνος εντός του οποίου πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η σχετική επιμόρφωση, όπως και ούτε οι τυχόν έννομες συνέπειες σε περίπτωση υπαίτιας αθέτησης της εν λόγω υποχρέωσης.

3. Επί του άρθρου 13

α. Στην υποπερ. αα) της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2664/1998, θα ήταν σκόπιμο, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, η λέξη «ελληνικό» στη φράση «ελληνικό Δημόσιο» να τεθεί με αρχικό κεφαλαίο γράμμα, όπως είναι και στα υπόλοιπα άρθρα του νομοσχεδίου.

4. Επί του άρθρου 18

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι, [κ]ατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, το προσωπικό του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» εξαιρείται από τη δυνατότητα απόσπασης, μετάταξης και μετακίνησης καθ' οιονδήποτε τρόπο σε άλλον φορέα δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος». Παρατηρείται ότι διά της εν λόγω διάταξης εισάγεται εξαιρετική ρύθμιση.

α. Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η έννοια της «μετακίνησης σε άλλον φορέα» δεν συμπίπτει με την έννοια της μετακίνησης όπως αυτή ορίζεται στον ν. 3528/2007 («Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.», στο εξής, Υπαλληλικός Κώδικας). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα, η μετακίνηση υπαλλήλου νοείται ως η υπηρεσιακή μεταβολή που πραγματοποιείται «από μία οργανική μονάδα σε άλλη της ίδιας αρχής», με απόφαση του προϊσταμένου της, και όχι ως μετακίνηση σε άλλον φορέα. Συνεπώς, η έννοια της «μετακίνησης», εν προκειμένω, δεν φαίνεται να συμπίπτει

με την ομώνυμη έννοια του Υπαλληλικού Κώδικα.

Υπό το φως των ανωτέρω, και δεδομένου ότι η έννοια της «καθ' οιονδήποτε τρόπο μετακίνηση[ς] σε άλλον φορέα του δημόσιου τομέα» θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως περιλαμβάνουσα και τη μετάθεση, η προτεινόμενη διάταξη χρήζει διευκρίνισης ως προς την έννοια της «μετακίνησης σε άλλον φορέα», προκειμένου να αποφευχθεί σχετική ερμηνευτική δυσχέρεια. Πολύ δε μάλλον εκ του λόγου ότι η εν λόγω διάταξη, ως εισάγουσα ρύθμιση περιοριστική δικαιώματος του ως άνω υπαλληλικού προσωπικού (και συγκεκριμένα, του δικαιώματος να ζητεί για νόμιμο λόγο την απόσπαση, μετάταξή του, κ.λπ.) υπόκειται σε στενή ερμηνεία και, συνεπώς, η επί διετία απαγόρευση μετάθεσης μόνον διά ρητής ρύθμισης μπορεί να εισαχθεί, και όχι διά διασταλτικής ερμηνείας.

6. Σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, ορίζεται ότι την εν λόγω ρύθμιση επιβάλλει η ανάγκη «διατήρηση[ς] της υφιστάμενης στελέχωσ[η]ς του» φορέα, «δεδομένου του όγκου του έργου που καλείται να διεκπεραιώσει στο προσεχές μέλλον ο Φορέας, ενόψει της ανάγκης ταχείας και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης των εκκρεμών υποθέσεων».

Διατυπώνεται προβληματισμός ως προς το αν διασφαλίζεται, εν προκειμένω, η απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ της άσκησης των δικαιωμάτων του ως άνω προσωπικού προς μεταβολή, με αίτησή τους, για νόμιμο λόγο, της υπηρεσιακής τους κατάστασης, και της, διά της «ταχείας και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης των εκκρεμών υποθέσεων», εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος, ώστε να επιτυγχάνεται η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας. Αυτό, δοθέντος, ιδίως, ότι, αφ' ενός η άσκηση των ως άνω δικαιωμάτων μπορεί να συνάπτεται προς σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους (πρβλ. άρθρο 67 παρ. 8 του Υπαλληλικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, μετάθεση ακόμη και πριν από την παρέλευση δύο ετών από τη συμπλήρωση διετίας στην υπηρεσία, είτε σε περίπτωση αμοιβαίας αίτησης υπαλλήλων, είτε για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους), και αφ' ετέρου ότι η διατήρηση και η ενίσχυση της στελέχωσης του ως άνω φορέα θα μπορούσε να επιτευχθεί και με λιγότερο επαχθείς για τους υπαλλήλους τρόπους.

5. Επί των άρθρων 18 παρ. 2, 21, 22, 27, 39 και 40

Η λέξη «συστήνεται» θα ήταν δόκιμο να αντικατασταθεί από τη λέξη «συνιστάται» και, αντιστοίχα, η λέξη «συστήνονται» από τη λέξη «συνιστώνται».

6. Επί των άρθρων 23, 24 και 48 παρ. 9 και 10

α. Στην παρ. 9 του άρθρου 48 παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση, προκειμένου, με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο», μεταξύ άλλων, να «(...) καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας των διαπιστευμένων μηχανικών για το Κτηματολόγιο και την άσκηση των καθηκόντων τους, τη λήψη της άδειας και τον χρόνο ισχύος της (...)».

Στο άρθρο 23 ορίζεται ότι: «Η ιδιότητα του διαπιστευμένου μηχανικού για το Κτηματολόγιο αποκτάται με τη χορήγηση άδειας από το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (εφεξής «Φορέας») και την εγγραφή του στο Ειδικό Μητρώο Διαπιστευμένων Μηχανικών που τηρείται από τον Φορέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν. Η ιδιότητα του διαπιστευμένου μηχανικού είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μόνιμου υπαλλήλου ή υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε Φορείς του Δημόσιου Τομέα (...)».

Επίσης, στο άρθρο 24 καθορίζονται τα ελάχιστα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν οι υποψήφιοι διαπιστευμένοι μηχανικοί για τη λήψη της σχετικής άδειας και την εγγραφή τους στο σχετικό Μητρώο.

Υπό το φως των ανωτέρω, δεδομένου ότι στο άρθρο 23 ορίζεται ότι η ιδιότητα των διαπιστευμένων μηχανικών αποκτάται με τη χορήγηση της άδειας και την εγγραφή στο Μητρώο δυνάμει, ουσιαστικά, των προϋποθέσεων του άρθρου 24, θα ήταν σκόπιμη η αναδιατύπωση της εξουσιοδότησης της παρ. 9, με την αντικατάσταση της φράσης «(...) καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας των διαπιστευμένων μηχανικών (...)» από τη φράση «(...) εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας των διαπιστευμένων μηχανικών (...)».

Ακόμη, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να ορισθεί ο χρόνος ισχύος της ως άνω άδειας του διαπιστευμένου Μηχανικού στις διατάξεις των άρθρων 23 ή 24 του παρόντος.

β. Περαιτέρω, στη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 48 ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο», δύναται να καθορίζονται ειδικότερα προσόντα ως προϋπόθεση για τη λήψη άδειας διαπιστευμένου μηχανικού για το Κτηματολόγιο.

Εν προκειμένω παρατηρείται ότι οι επιπρόσθετες προϋποθέσεις για τη λήψη άδειας διαπιστευμένου μηχανικού για το Κτηματολόγιο δεν αποτελούν λεπτομερειακά ζητήματα και δεν μπορούν να τεθούν με νομοθετική εξου-

σιοδότηση, όπως αυτή που προβλέπεται στην παρούσα διάταξη.

Τέλος, ερώτημα δημιουργείται σχετικά με τις περιπτώσεις των Μηχανικών που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο δυνάμει των οριζόμενων στον νόμο προϋποθέσεων, οι οποίες μπορεί να μεταβληθούν μεταγενεστέρως με την έκδοση της εν λόγω υπουργικής απόφασης.

7. Επί των άρθρων 32 παρ. 1 και 4 και 49 παρ. 2 και 3

α. Στην παρ. 1 του άρθρου 32 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Η ψηφιακή υπηρεσία έχει ως αποκλειστικό σκοπό τη χρήση των ως άνω ψηφιακών αρχείων, όπως αυτά μεταφορτώνονται στο G-Cloud από πιστοποιημένους επαγγελματίες φωτογράφους, σε ηλεκτρονικές εφαρμογές και υπηρεσίες που παρέχονται από Φορείς του Δημόσιου Τομέα, κατά την έννοια της παρ. 57 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020, όταν για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των ενδιαφερομένων απαιτείται η προσκόμιση φωτογραφίας ή η υπογραφή».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθούν στο κείμενο της διάταξης οι υπηρεσίες που παρέχουν οι πιστοποιημένοι φωτογράφοι για τη μεταφόρτωση των εν λόγω ψηφιακών αρχείων, οι προϋποθέσεις πιστοποίησής τους, καθώς και το χρονικό διάστημα τήρησης των εν λόγω αρχείων από αυτούς. Τα ζητήματα αυτά θα εξειδικευθούν περαιτέρω με την απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του νομοσχεδίου.

β. Στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 49 ορίζεται ότι «[μ]ε κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού καθορίζονται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις χρήσης και αξιοποίησης της ψηφιακής υπηρεσίας «myPhoto» από άλλους φορείς του δημόσιου τομέα».

Δεδομένου ότι στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 32 τίθενται περιορισμοί ως προς τη χρήση των πληροφοριών αυτών από φορείς του δημόσιου τομέα, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο η προτεινόμενη διάταξη να συμπληρωθεί ως εξής: «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού καθορίζονται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις χρήσης και αξιοποίησης της ψηφιακής υπηρεσίας «myPhoto» από άλ-

λους φορείς του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 32 του παρόντος».

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2021

Οι Εισηγητές
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτριος Βασιλείου
Λεμονιά Φραγκή
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών